

LATVIJAS BANKA

LATVIJAS BANKAS 2008. GADA FINANŠU PĀRSKATI
NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

SATURS

Bilance	3
Peļņas un zaudējumu aprēķins	5
Kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskats	7
Naudas plūsmas pārskats	8
Finanšu pārskatu skaidrojumi	9
Neatkarīgu revidentu ziņojums Latvijas Bankas padomei	41

Saīsinājumi

AS	akciju sabiedrība
ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EK	Eiropas Komisija
EMS	Ekonomikas un monetārā savienība
ES	Eiropas Savienība
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP	iekšzemes kopprodukts
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
SDR	Speciālās aizņēmuma tiesības (<i>Special Drawing Rights</i>)
SNB	Starptautisko norēķinu banka (<i>Bank for International Settlements</i>)
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

BILANCE

(gada beigās; tūkst. latu)

AKTĪVI	Skaid- rojumi ¹	2008	2007
ĀRZEMJU AKTĪVI		2 734 395	2 806 790
Zelts	4	108 998	99 130
Speciālās aizņēmuma tiesības	6	187	83
Ārvalstu konvertējamās valūtas	5	2 488 693	2 687 707
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	7	743	743
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	8	1 763	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	9	134 011	17 364
VIETĒJIE AKTĪVI		679 200	41 211
Kredīti kredītiestādēm	10	639 263	6 850
Pamatlīdzekļi	11	34 626	32 646
Pārējie vietējie aktīvi	12, 13	5 311	1 715
KOPĀ AKTĪVI		3 413 595	2 848 001

¹ No 9. lappuses līdz 40. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

(turpinājums)		(gada beigās; tūkst. latu)	
PASĪVI	Skaid- rojumi	2008	2007
ĀRZEMJU SAISTĪBAS		402 145	30 825
Ārvalstu konvertējamās valūtas	14	131 252	5 330
Starptautiskais Valūtas fonds	6	256	254 ¹
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	15	6 503	6 049
Ārvalstu banku noguldījumi latos	16	247 001	35
Pārējās ārzemju saistības	17	17 133	19 157
LATI APGROZĪBĀ	18	1 018 092	1 049 473
VIETĒJĀS SAISTĪBAS		1 751 384	1 597 218
Kredītiestāžu noguldījumi	19	1 094 295	1 416 802
Valdības noguldījumi	20	638 056	171 241
Citu finanšu institūciju noguldījumi		1 705	4 876
Pārējās vietējās saistības	21, 22	17 328	4 299
KAPITĀLS UN REZERVES		241 974	170 485
Pamatkapitāls	23	25 000	25 000
Rezerves kapitāls	23	95 533	59 508
Pārvērtēšanas konts	23	68 004	34 513
Pārskata gada peļņa	23	53 437	51 464
KOPĀ PASĪVI		3 413 595	2 848 001
ĀRPUSBILANCES POSTEŅI	35		

Latvijas Bankas valde 2009. gada 26. februārī apstiprināja šos finanšu pārskatus, kas sniegti no 3. lappuses līdz 40. lappusei.

LATVIJAS BANKAS VALDE

M. Kālis
R. Jakovļevs
A. Ņikitins
H. Ozols
I. Posuma
R. Vanags

¹ 2008. gada beigās Latvijas kvota SVF un tās nodrošināšanai izsniegtā Latvijas valdības parādzīme izslēgta attiecīgi no ārzemju aktīviem un saistībām un uzrādīta Latvijas valdības finanšu pārskatos.

PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi	2008	2007
PROCENTU IENĀKUMI			
Ārzemju operācijas	24	143 646	125 829
Procenti par vērtspapīriem		96 553	94 921
Procenti par noguldījumiem ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās		11 613	10 625
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		35 480	20 283
Vietējās operācijas	24	7 264	3 278
Procenti par kredītiem kredītiestādēm		6 723	2 026
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		541	1 252
PROCENTU IZDEVUMI			
Ārzemju operācijas	24	11 923	24 255
Procenti par noguldījumiem		237	5
Procenti par atvasinātajiem finanšu instrumentiem		11 686	24 250
Vietējās operācijas	24	54 461	36 122
Procenti par kredītiestāžu noguldījumiem		39 996	24 830
Procenti par valdības noguldījumiem		14 366	11 198
Procenti par citu finanšu institūciju noguldījumiem		99	94
TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI	24	84 526	68 730

(turpinājums)		(tūkst. latu)	
	Skaid- rojumi	2008	2007
REALIZĒTĀ PEĻŅA VAI ZAUDĒJUMI (-) NO IEGULDĪJUMIEM FINANŠU INSTRUMENTOS	25	34 886	14 310
Ārzemju operācijas		23 488	11 610
Vērtspapīri		3 151	-4 161 ¹
Atvasinātie finanšu instrumenti		20 337	15 771 ²
Valūtas maiņas darījumi		11 398	2 700
FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS	26	38 087	5 862
Ārzemju operācijas		37 349	5 504
Vērtspapīri		30 941	5 504
Atvasinātie finanšu instrumenti		6 408	-
Valūtas pozīcijas vērtības norakstīšana		738	358
IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ	27	206	216 ³
CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI	28	3 433	1 190
BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI	29	4 046	3 772 ⁴
CITI BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI		27 481	23 348
Darba samaksa	30	15 326	12 587
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	30	3 063	2 284
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	11, 13	3 729	3 628
Informācijas sistēmu uzturēšana un izmantošana		1 574	1 548
Pārējie bankas darbības izdevumi	31	3 789	3 301
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		53 437	51 464

¹ 2007. gada finanšu pārskatos uzrādīts peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Ieguldījumu parāda vērtspapīros rezultāts".

² 2007. gada finanšu pārskatos uzrādīts peļņas un zaudējuma aprēķina postenī "Atvasināto finanšu instrumentu rezultāts".

³ 2007. gada finanšu pārskatos uzrādīts peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Starptautisko norēķinu bankas dividendes".

⁴ 2007. gada finanšu pārskatos uzrādīts peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Citi bankas darbības izdevumi".

KOPĒJĀS ATZĪTĀS PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

(tūkst. latu)

	Skaid- rojumi	2008	2007
PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS			
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts		-98	3 813
Atvasināto biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts		-2 781	-98
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts		-1 717	8 494
Finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums		38 087	5 862
TĪRAIS PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTS	23	33 491	18 071
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		53 437	51 464
KOPĀ		86 928	69 535

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

		(tūkst. latu)	
	Skaid- rojumi	2008	2007
PAMATDARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Pārskata gada peļņa		53 437	51 464
Korekcijas nenaudas darījumu rezultātā	32 (1)	41 823	9 492
Bilances posteņu tīrās pārmaiņas	32 (1)	372 221	60 740
Tīrā naudas un tās ekvivalentu ieplūde pamatdarbības rezultātā		467 481	121 696
IEGULDĪŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Līdzdalības Eiropas Centrālajā bankā samazinājums		–	17
Starptautisko norēķinu bankas akciju dividendes		206	216
Pamatlīdzekļu iegāde		–5 291	–3 038
Nemateriālo aktīvu iegāde		–55	–54
Tīrā naudas un tās ekvivalentu aizplūde ieguldīšanas darbības rezultātā		–5 140	–2 859
FINANSĒŠANAS DARBĪBAS NAUDAS PLŪSMA			
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa		–15 439	–1 976
Tīrā naudas un tās ekvivalentu aizplūde finansēšanas darbības rezultātā		–15 439	–1 976
TĪRĀ NAUDAS UN TĀS EKVIVALENTU IEPLŪDE			
Nauda un tās ekvivalenti gada sākumā	32 (2)	240 807	123 946
Nauda un tās ekvivalenti gada beigās	32 (2)	687 709	240 807

FINANŠU PĀRSKATU SKAIDROJUMI

1. PAMATDARBĪBA

Latvijas Banka ir Latvijas centrālā banka. Tā dibināta 1990. gada 31. jūlijā un darbojas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku".

Latvijas Bankas galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti valstī. Saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" tās svarīgākie uzdevumi ir:

- noteikt un īstenot monetāro politiku;
- pārvaldīt ārvalstu valūtas un zelta rezerves;
- emitēt nacionālo valūtu – banknotes un monētas;
- organizēt un nodrošināt starpbanku maksājumu sistēmas darbību un veicināt maksājumu sistēmas raitu darbību Latvijā;
- apkopot un publicēt finanšu statistikas datus un Latvijas maksājumu bilanci;
- pārstāvēt Latviju ārvalstu centrālajās bankās un starptautiskajās finanšu institūcijās;
- darboties kā Latvijas valdības finanšu aģentam.

2008. gada 1. janvārī darbu sāka Latvijas Bankas Kredītu reģistrs, kas izveidots saskaņā ar Kredītiestāžu likuma un citu tiesību aktu prasībām.

Latvijas Banka, pildot savus uzdevumus un veicot kontroli saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" un Kredītiestāžu likumu, neprasa un nepieņem norādījumus no valdības vai citām institūcijām. Latvijas Banka ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā un to praktiskajā īstenošanā. Latvijas Bankas uzraudzību veic Latvijas Republikas Saeima.

Latvijas Banka nepiedalās komercdarbībā un savu darbību tās uzdevumu izpildes ietvaros galvenokārt finansē no ārvalstu valūtas un zelta rezervju pārvaldīšanas ienākumiem.

Latvijas Bankas centrālais birojs atrodas Rīgā, K. Valdemāra ielā 2A. Skaidrās naudas glabāšanu, apstrādi un apriti Latvijas Banka nodrošina, izmantojot tās filiāli Rīgā un reģionālās filiāles Daugavpilī, Liepājā un Rēzeknē.

2. RISKU PĀRVALDĪŠANA

Galvenie ar Latvijas Bankas darbību saistītie riski ir finanšu riski un darbības riski. Tāpēc Latvijas Bankas valde izveidojusi Latvijas Bankas padomes noteiktajiem pamatprincipiem un vadlīnijām atbilstošu risku pārvaldības sistēmu, kas nepārtraukti tiek pilnveidota, ievērojot finanšu tirgus attīstību un pārmaiņas Latvijas Bankas darbībā. Latvijas Bankas finanšu risku un darbības risku pārvaldīšanu pārbauda Iekšējā audita pārvalde. Minēto risku pārvaldīšanu pārtrauga Latvijas Bankas drošības uzraudzības komisija un Latvijas Bankas revīzijas komiteja, kurās darbojas Latvijas Bankas padomes locekļi.

FINANŠU RISKI

Nozīmīgākie finanšu riski, kam ikdienā pakļauta Latvijas Banka, ir tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks.

Latvijas Banka ar tās ārvalstu valūtas un zelta rezervēm (tālāk tekstā – ārvalstu rezerves) saistītos finanšu riskus pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprinātajām "Latvijas Bankas ārvalstu rezervju pārvaldīšanas vadlīnijām" (tālāk tekstā – vadlīnijas). Ārvalstu rezervju pārvaldīšana tiek veikta atbilstoši vadlīnijās noteiktajiem pamatprincipiem, kas ietver ārvalstu rezervju vērtības saglabāšanu, to likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu pieļaujamā riska ietvaros, nenonākot pretrunā ar Latvijas Bankas īstenojamās monetārās politikas mērķiem.

Ārvalstu rezerves tiek pārvaldītas, tās sagrupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Piesaistīto rezervju portfeļos ietver ārvalstu rezervju daļu, kam atbilst Latvijas Bankas saistības ārvalstu valūtā pret citām institūcijām. Atsevišķos ieguldījumu portfeļos tiek pārvaldītas zelta rezerves, Latvijas Bankas pašas pārvaldītās ārvalstu valūtas rezerves, kā arī katram ārējam ārvalstu rezervju pārvaldītājam nodotās ārvalstu valūtas rezerves.

Katram ieguldījumu portfeļa veidam vadlīnijās noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa ienesīguma mērķi un finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni), kā arī atspoguļo minēto ieguldījumu mērķa struktūru. Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu kontrolē ārvalstu rezervju atbilstību vadlīnijās noteiktajām prasībām.

Finanšu risku pārvaldīšanai Latvijas Bankā izveidota Investīciju komiteja, kas vadlīniju ietvaros izstrādā ieguldījumu pārvaldīšanas stratēģiju, apstiprina ieguldījumu veikšanas taktiku un nosaka detalizētākus finanšu risku limitus. Investīciju komiteja reizi ceturksnī pārskata ieguldījumu stratēģiju, bet reizi nedēļā saņem un izvērtē ārvalstu rezervju ieguldījumu portfeļu vadītāju ziņojumus par notikumiem finanšu tirgos un viņu sagatavotās nākotnes attīstības prognozes, kā arī apstiprina ārvalstu rezervju pārvaldīšanas taktiku nākamajai nedēļai.

TIRGUS RISKS

Tirgus risks raksturo iespēju ciest zaudējumus finanšu tirgus faktoru (piemēram, procentu likmju vai valūtas kursu) nelabvēlīgu pārmaiņu dēļ. Procentu likmju risku, kas rodas galvenokārt no procentu likmju maiņai pakļautajiem finanšu instrumentiem, Latvijas Banka pārvalda, izmantojot katram ieguldījumu portfelim atsevišķi noteikto modificētā procentu likmju riska indeksa (*modified duration*) limitu. Procentu likmju risku Latvijas Bankai galvenokārt rada ieguldījumi ārvalstu parāda vērtspapīros un atvasinātajos procentu likmju finanšu instrumentos, kas izmantoti ārvalstu rezervju pārvaldīšanas ietvaros.

Latvijas Banka kontrolē valūtas risku, nosakot atklāto ārvalstu valūtas pozīciju limitus. Saskaņā ar Latvijas Bankas īstenoto valūtas kursa politiku ārvalstu rezervju portfeļu, izņemot piesaistīto rezervju portfeļus, neitrālā portfeļa valūta ir eiro. Piesaistīto rezervju portfeļiem neitrālo valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību parametriem. Novirzes no neitrālās valūtas struktūras rada atklāto valūtas pozīciju. Saskaņā ar vadlīnijām nav pieļaujamas būtiskas novirzes no neitrālās pozīcijas.

Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu kontrolē ieguldījumu portfeļu modificētā procentu likmju riska indeksa un atklāto valūtu pozīciju atbilstību vadlīnijām un attiecīgajiem Investīciju komitejas lēmumiem.

Papildus tam ārvalstu valūtas rezervju portfeļu, izņemot piesaistīto rezervju portfeļus, kopējais tirgus risks tiek ierobežots, nosakot maksimāli pieļaujamo portfeļa ienesīguma sekošanas novirzi (*tracking error*). To aprēķina, pamatojoties uz ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa ienesīguma starpības standartnovirzi.

Latvijas Banka ar ārvalstu rezervēm saistīto tirgus risku ierobežo, veicot ieguldījumus tikai to OECD valstu valūtas denominētajos finanšu instrumentos, kurām piešķirts noteikts kredītreitings.

Latvijas Banka neierobežo ar vietējiem finanšu aktīviem saistīto procentu likmju risku, lai nononāktu pretrunā ar tās īstenotās monetārās politikas mērķiem.

Latvijas Bankas pakļautība tirgus riskam (stāvoklis 2008. gada un 2007. gada beigās) atspoguļota 37. un 38. skaidrojumā.

KREDĪTRISKS

Kredītrisks raksturo iespēju ciest zaudējumus darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Latvijas Bankai kredītrisks galvenokārt rodas, veicot ieguldījumus ārvalstu finanšu instrumentos, kā arī izsniedzot īstermiņa kredītus iekšzemes kredītiestādēm.

Latvijas Banka ierobežo ar ieguldījumiem ārvalstu finanšu instrumentos saistīto kredītrisku, vadlīnijās nosakot limitus ieguldījumiem ar dažādu kredītkvalitāti. Kredītkvalitāte tiek noteikta, pamatojoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch Ratings*, *Moody's Investors Service* un *Standard & Poor's* noteiktajiem kredītreitingsiem. Ierobežojumi noteikti arī maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī ar vienu partneri noslēgto un viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam. Lai kontrolētu ar Latvijas Bankas ārzemju operācijām saistīto kredītrisku, Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa katru darbadienu uzrauga esošā kredītriska atbilstību vadlīnijām.

Iekšzemes kredītiestādēm izsniegtie īstermiņa kredīti nodrošināti ar Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīriem (tālāk tekstā – valdības vērtspapīri) un privātā sektora parāda vērtspapīriem atbilstoši Latvijas Bankas padomes noteiktajām prasībām. Tirgus operāciju pārvalde regulāri kontrolē šo vērtspapīru emitentu reitingu atbilstību Latvijas Bankas padomes noteiktajām prasībām, kā arī attiecīgo kredītu nodrošinājuma pietiekamību. Latvijas Bankas pakļautība kredītriskam (stāvoklis 2008. gada un 2007. gada beigās) atspoguļota 40.–42. skaidrojumā.

LIKVIDITĀTES RISKS

Likviditātes risks raksturo iespēju, ka saistības netiks izpildītas laikus. Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, ārvalstu valūtas rezerves ieguldot likvīdos starptautisko institūciju, ārvalstu valdību un korporatīvā sektora emitētajos parāda vērtspapīros un citos finanšu instrumentos, bet zelta rezerves – īstermiņa noguldījumos ārvalstu finanšu institūcijās. Ieguldījumi tiek veikti tā, lai nodrošinātu Latvijas Bankas saistību savlaicīgu izpildi. Latvijas Bankas naudas un tās ekvivalentu struktūra atspoguļota 32. skaidrojumā. Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2008. gada un 2007. gada beigās atspoguļota 39. skaidrojumā.

Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, arī nosakot ierobežojumus ieguldījumu maksimālajam apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī viena emitenta finanšu instrumentu apjomam.

DARBĪBAS RISKI

Darbības riski raksturo iespēju ciest finansiālus un nefinansiālus zaudējumus sakarā ar darbības neparedzētu pārtraukšanu, informācijas nesankcionētu izmantošanu vai Latvijas Bankas darbinieku, informācijas, informācijas sistēmu un tehnisko resursu vai materiālo vērtību fiziskajiem apdraudējumiem.

Latvijas Bankas drošības politikas mērķi un pamatprincipus nosaka Latvijas Bankas padome. Tās apstiprinātā "Latvijas Bankas drošības politika" aptver risku pārvaldīšanu, darbības nepārtrauktības pārvaldīšanu, informācijas un informācijas sistēmu drošību un fizisko drošību un reglamentē nepārtrauktu un drošu Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu.

Latvijas Bankas risku pārvaldīšanas kārtību nosaka Latvijas Bankas valde. Tās apstiprinātie "Latvijas Bankas risku pārvaldīšanas noteikumi" aptver risku apzināšanas, dokumentēšanas, novērtēšanas un ierobežošanas kārtību. Latvijas Bankas darbības risku pārvaldīšanu koordinē Latvijas Bankas risku pārvaldīšanas vadītājs. Lai pilnveidotu darbības risku pārvaldīšanas procesu, Latvijas Banka 2008. gadā noteica risku pārvaldīšanas procesa pilnveides virzienus, veicamos pasākumus un to apjomus.

Lai ierobežotu ar drošību un informācijas sistēmām saistītos darbības riskus, Latvijas Bankā darbojas Latvijas Bankas darbības risku ekspertu grupa, kuras galvenais uzdevums ir sniegt Latvijas Bankas valdei atzinumus par identificētajiem Latvijas Bankas darbības riskiem, ierosinot pasākumus minēto risku ierobežošanai, un Latvijas Bankas informācijas sistēmu vadības komiteja, kas regulāri izvērtē ar informācijas sistēmām saistīto darbības risku pārvaldības sistēmu.

Lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti, autorizētu pieejamību un integritāti, iekšējās kontroles sistēmas ietvaros tiek klasificēta informācija un tās tehniskie resursi. Latvijas Bankā noteikti informācijas un informācijas sistēmu īpašnieki, kas atbild par attiecīgās informācijas vai informācijas sistēmu klasificēšanu, risku analīzi, aizsardzību un pieejas tiesību un lietošanas kārtības noteikšanu. 2008. gadā uzsākta iekšējās risku analīzes metodikas pilnveide, kas balstīta uz *Information Security Forum Limited* izstrādāto metodiku un rīkiem.

Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas vispārējā kārtība noteikta Latvijas Bankas padomes apstiprinātajā "Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas kārtībā". Latvijas Bankā izveidota arī darbības nepārtrauktības pārvaldīšanas sistēma, kas nodrošina savlaicīgu incidentu un ārkārtas situāciju apstākļu apzināšanu un novēršanu, priekšlikumu izstrādāšanu incidentu un ārkārtas situāciju novēršanai nākotnē, darbinieku mācības un izglītošanu, kā arī rīcības plānu darbības nepārtrauktības nodrošināšanai testēšanu un aktualizēšanu. Latvijas Bankas incidentu un ārkārtas situāciju pārvaldīšanu veic Latvijas Bankas valde. Tās apstiprinātā "Latvijas Bankas incidentu un ārkārtas situāciju pārvaldīšanas kārtība" ietver incidentu un ārkārtas situāciju savlaicīgas apzināšanas un saskaņotas un efektīvas Latvijas Bankas struktūrvienību rīcības kārtību incidentu un ārkārtas situāciju gadījumā.

Latvijas Bankā ir noteiktas Latvijas Bankas funkcijas, kuru izpildes pārtraukums var izraisīt ārkārtas situāciju, šo funkciju maksimāli pieļaujamie piespiedu pārtraukuma laiki un funkciju izpildes nodrošināšanai izmantotie kritiskie resursi. Latvijas Bankas valde periodiski pārskata un izvērtē šo funkciju un kritisko resursu sarakstu, kā arī novērtē bankas darbības nodrošināšanai ārkārtas situācijā nepieciešamo resursu pietiekamību un pieejamību.

Lai uzlabotu Latvijas Bankas darba organizāciju un mazinātu darbības riskus, Latvijas Banka izveidojusi un nepārtraukti attīsta kvalitātes vadības sistēmu atbilstoši kvalitātes vadības sistēmas standartam ISO 9001:2000.

Kopējo darbības risku ierobežošanas ietvaros Latvijas Banka ir apdrošināta pret noteiktiem darbības riska veidiem.

NENOTEIKTĪBA FINANŠU TIRGOS

2008. gadā pasaules finanšu sistēmā pastiprinājās spriedze, ko izraisīja zaudējumi, kurus cieta finanšu iestādes saistībā ar vērtspapīriem, kas nodrošināti ar zemas kvalitātes ASV hipotēku kredītiem. Spriedze finanšu sektorā arvien vairāk ietekmēja arī reālo tautsaimniecību. Pieaugot nenoteiktībai par pasaules tautsaimniecības attīstības perspektīvu, finanšu tirgus dalībnieku vēlme izvairīties no riska palielinājās, tāpēc samazinājās vairākuma finanšu aktīvu cenas. Būtiski pasliktinājās finanšu tirgus likviditāte un finansēšanas nosacījumi, un samazinājās vērtspapīrošanas aktivitāte. Ilgstoši saspringtos likviditātes apstākļos finanšu iestādēm kļuva arvien grūtāk piesaistīt īstermiņa finansējumu un izmantot kapitāla tirgu. Šie un citi faktori negatīvi ietekmēja arī Latvijas finanšu sektoru un reālo tautsaimniecību. Finanšu tirgus satricinājums ietekmēja un varētu turpināt ietekmēt arī Latvijas Bankas finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātus. Latvijas Bankas darījumu apjomu ietekmēja ierobežotā starpbanku tirgus darbība 2008. gada 4. ceturksnī, kas noteica ievērojamu kredītiestādēm izsniegto Latvijas Bankas īstermiņa aizdevumu apjoma pieaugumu, kā arī eiro resursu pieprasījumu, un tāpēc Latvijas Banka 2008. gada 4. ceturksnī pārdeva daļu tās ārvalstu valūtas rezervju. Latvijas Bankas ienākumus ietekmēja procentu likmju un finanšu instrumentu likviditātes pārmaiņas. Minēto notikumu, kā arī citu faktoru ietekme uz Latvijas Bankas finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātiem atspoguļota finanšu pārskatu skaidrojumos, kuros raksturota Latvijas Bankas pakļautība finanšu riskiem, kā arī 23.–26. skaidrojumā. Nākotnes notikumi finanšu tirgos var atšķirties no Latvijas Bankas vadības prognozēm.

3. NOZĪMĪGĀKIE GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Šajā skaidrojumā sniegts finanšu pārskatu sagatavošanā izmantoto nozīmīgāko Latvijas Bankas grāmatvedības principu īss apraksts.

FINANŠU PĀRSKATU SAGATAVOŠANAS PAMATS

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un likumu "Par Latvijas Banku".

"Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politika" nosaka, ka tos notikumus un Latvijas Bankas finanšu darījumus, kuri saistīti ar monetārās politikas īstenošanu un ārvalstu rezervju pārvaldīšanu, grāmato saskaņā ar grāmatvedības pamatprincipiem, kas noteikti ECB 2006. gada 10. novembra Pamatnostādnē ECB/2006/16 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas Eiropas Centrālo banku sistēmā tiesisko regulējumu.

FINANŠU PĀRSKATU POSTEŅU NOVĒRTĒŠANAS PAMATS

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu grāmatvedības principu, izņemot zeltu, parāda vērtspāpīrus un atvasinātos procentu likmju finanšu instrumentus, kas novērtēti patiesajā vērtībā.

APLĒŠU IZMANTOŠANA

Finanšu pārskatu sagatavošanā veiktas aplēses un izdarīti pieņēmumi, kas ietekmē atsevišķu finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu, saistību un iespējamo saistību apmēru. Notikumi nākotnē var ietekmēt minētās aplēses un pieņēmumus. Šādu aplēšu un pieņēmumu maiņas ietekme tiek uzrādīta pārskata gada un turpmāko gadu, uz kuriem tā attiecas, finanšu pārskatos.

ĀRVALSTU VALŪTU NOVĒRTĒJUMS

Darījumi ārvalstu valūtās grāmatoti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Nemonetārie posteņi, kas novērtēti sākotnējo vai amortizēto izmaksu vērtībā, izteikti latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Ņemot vērā lata piesaisti eiro, Latvijas Banka ārvalstu valūtu kursus nosaka, pamatojoties uz informācijas sistēmā *Reuters* kotēto eiro kursu attiecībā pret ASV dolāru un ASV dolāra kursu attiecībā pret pārējām ārvalstu valūtām.

Darījumus ārvalstu valūtās iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijā. Darījumi ārvalstu valūtā, kuri samazina attiecīgo valūtas pozīciju, rada realizēto peļņu vai zaudējumus. Darījumu ārvalstu valūtā un valūtas pozīcijas pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances posteņi "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

2008. gada un 2007. gada beigās bilances sagatavošanā izmantotie Latvijas Bankas noteiktie nozīmīgāko ārvalstu valūtu un zelta kursi latos ir šādi.

	(gada beigās)		
	2008	2007	Pārmaiņas (%)
Eiro (EUR)	0.702804	0.702804	–
ASV dolārs (USD)	0.495	0.484	2.3
Japānas jena (JPY)	0.00547	0.00424	29.0
Zelts (XAU)	438.259	398.591	9.95
Speciālās aizņēruma tiesības (XDR)	0.764	0.759	0.7

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU ATZĪŠANA UN ATZĪŠANAS PĀRTRAUKŠANA

Finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek atzītas bilancē tad, kad Latvijas Banka kļuvusi par attiecīgajā finanšu darījumā iesaistīto personu. Finanšu aktīvu pirkšana vai pārdošana parastajā veidā tiek atzīta un atzīšana tiek pārtraukta norēķinu dienā.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad beidzas vai ir nodotas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām, kas izriet no attiecīgā finanšu aktīva, tādējādi ar to saistītie riski un tiesības uz atlīdzību ir nodotas un Latvijas Banka nesaglabā kontroli pār aktīvu. Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad attiecīgās saistības tiek dzēstas.

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU PATIESĀ VĒRTĪBA

Patiesā vērtība ir aplēstā naudas summa, par kādu finanšu aktīvus iespējams apmainīt vai finanšu saistības iespējams dzēst darījumā, kas atbilst savstarpēji nesaistītu personu darījumu nosacījumiem un noslēgts starp labi informētām un ieinteresētām personām.

Finanšu instrumentu patieso vērtību Latvijas Banka nosaka, pamatojoties uz tirgus cenām vai diskontētajām naudas plūsmām. Diskontētās naudas plūsmas tiek modelētas, pamatojoties uz kotētajām finanšu instrumentu tirgus cenām un naudas tirgus procentu likmēm.

Latvijas Bankas finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība 2008. gada un 2007. gada beigās būtiski neatšķīrās no bilancē uzrādītās vērtības.

FINANŠU AKTĪVU UN FINANŠU SAISTĪBU IESKAITS

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu veic un finanšu pārskatos tīro atlikumu uzrāda tikai tad, ja iepriekš noslēgts līgums par finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu un paredzēta vienlaicīga attiecīgo aktīvu atsavināšana un saistību dzēšana.

ZELTS

Zelta rezerves bilancē uzrādītas to tirgus vērtībā.

Zelta rezervju pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" minētajiem principiem.

VĒRTSPAPĪRI

Vērtspapīri atspoguļoti bilancē to patiesajā vērtībā.

Vērtspapīru procenti, t.sk. prēmija un diskonts, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi. Vērtspapīru darījumu un pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

LĪGUMI PAR VĒRTSPAPĪRU PIRKŠANU AR ATPĀRDOŠANU

Līgumi par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas nopirkti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu, nav uzrādīti Latvijas Bankas bilancē. Vērtspapīru pirkšanas rezultātā samaksātie naudas līdzekļi uzrādīti Latvijas Bankas bilancē to nominālvērtībā attiecīgi kā prasības pret iekšzemes kredītiestādēm vai kā prasības pret ārvalstu kredītiestādēm un citām ārvalstu finanšu institūcijām.

Starpība starp vērtspapīru pirkšanas un atpārdošanas cenu atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi attiecīgā līguma darbības laikā.

LĪGUMI PAR VĒRTSPAPĪRU PĀRDOŠANU AR ATPIRKŠANU

Līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas pārdoti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu, uzrādīti attiecīgajā Latvijas Bankas bilances postenī kopā ar pārējiem šajos darījumos neiesaistītajiem vērtspapīriem. Vērtspapīru pārdošanas rezultātā saņemtie naudas līdzekļi atspoguļoti bilancē to nominālvērtībā kā saistības pret vērtspapīru pircēju.

Starpība starp vērtspapīru pārdošanas un atpirkšanas cenu atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā.

KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM, NOGULDĪJUMI UN TAMLĪDZĪGAS FINANŠU PRASĪBAS UN FINANŠU SAISTĪBAS

Kredīti kredītiestādēm, noguldījumi un tamlīdzīgas finanšu prasības un finanšu saistības bilancē uzrādītas to nominālvērtībā.

LĪDZDALĪBA KAPITĀLĀ

Līdzdalība kapitālā ietver Latvijas Bankas ilgtermiņa ieguldījumus pašu kapitāla instrumentos. Latvijas Bankai nevienā institūcijā nav kontroles vai būtiskas ietekmes, tāpēc līdzdalība kapitālā netiek uzskaitīta kā ieguldījums meitassabiedrībā vai asociētajā sabiedrībā. Šiem pašu kapitāla instrumentiem nav kotētas tirgus cenas aktīvā tirgū un to patieso vērtību nevar ticami novērtēt, tāpēc tie atspoguļoti bilancē sākotnējo izmaksu vērtībā. Līdzdalības kapitālā palielinājumu vai samazinājumu jaunu pašu kapitāla instrumentu iegādes vai pārdošanas rezultātā atzīst, ievērojot sākotnējo izmaksu vērtības principu.

ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem, kuru līgumvērtība

vai nosacītā vērtība uzrādīta ārpusbilances posteņos. Biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus darījuma dienā iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijā pēc darījuma tagadnes kursa un uzrāda bilancē latos pēc Latvijas Bankas noteiktā attiecīgās ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Pārējos atvasinātos finanšu instrumentus uzrāda bilancē patiesajā vērtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu procenti, t.sk. biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu starpība starp šo līgumu tagadnes un nākotnes valūtas kursu, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi vai izdevumi. Biržā tirgoto procentu likmju nākotnes līgumu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā gūtā peļņa vai radušies zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā attiecīgo norēķinu veikšanas brīdī. Pārējo atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības pārmaiņu rezultātā aprēķinātā peļņa vai zaudējumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" saskaņā ar 3. skaidrojuma sadaļā "Finanšu instrumentu peļņas un zaudējumu atzīšana" aprakstītajiem principiem.

UZKRĀTIE PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Uzkrātie procentu ienākumi par vērtspapīriem ietverti attiecīgo ienākumus nesošo vērtspapīru uzskaites vērtībā. Uzkrātie procentu ienākumi un izdevumi par pārējiem finanšu instrumentiem uzrādīti bilancē attiecīgajos pārējo aktīvu vai pārējo saistību posteņos.

PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļi ir materiāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Šie aktīvi tiek izmantoti pakalpojumu sniegšanai, kā arī citu pamatlīdzekļu uzturēšanas un Latvijas Bankas darbības nodrošināšanas vajadzībām.

Pamatlīdzekļi uzrādīti bilancē sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums, ja tāds noteikts.

Nolietojumu aprēķina noteiktajā pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laikā pēc lineārās metodes. Būvniecības vai sagatavošanas stadijā esošajiem pamatlīdzekļiem, zemei un mākslas priekšmetiem nolietojums netiek rēķināts.

Pamatlīdzekļu nolietojums aprēķināts atbilstoši šādām gada likmēm.

	(%)	
	2008	2007
Ēkas		
– būvkonstrukcijas	1	1
– ārējā apdare	5	5
– iekšējā apdare	5–20	5–20
– inženierkomunikācijas	5	5
– pārējās sastāvdaļas	10–20	10–20
Teritorijas labiekārtošana	10	10
Transportlīdzekļi	10	10
Biroja mēbeles	10	10
Datortehnika	20–33	20–33
Pārējā biroja elektrotehnika	20	20
Naudas apstrādes iekārtas	10–20	10–20
Darbarīki	50	50
Pārējie pamatlīdzekļi	7–20	7–20

Saskaņā ar vispārpieņemtajiem risku ierobežojošo darījumu uzskaites principiem atsevišķu pamatlīdzekļu sākotnējo izmaksu vērtībā ietverts ar to izveidi saistīto valūtas risku ierobežojošo finanšu darījumu efektīvais rezultāts.

Pamatlīdzekļu uzturēšanas un remonta izdevumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

Saskaņā ar Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likumu Latvijas Banka atsavina pamatlīdzekļus valsts un pašvaldības iestādēm bez atlīdzības. Pamatlīdzekļu atsavināšanas zaudējumi noteikti, pamatojoties uz pamatlīdzekļu uzskaites vērtību to atsavināšanas brīdī, un ietverti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Pārējie bankas darbības izdevumi".

NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Nemateriālie aktīvi ir nemateriāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Nemateriālie aktīvi ietver programmatūru lietošanas tiesības un citas tiesības.

Nemateriālie aktīvi uzrādīti bilancē to sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīta uzkrātā amortizācija un vērtības samazinājums, ja tāds noteikts.

Attiecīgo tiesību iegādes izmaksu amortizāciju aprēķina to lietderīgās lietošanas laikā, bet ne ilgāk par 10 gadiem, izmantojot lineāro metodi.

Latvijas Bankas veiktās programmatūru izstrādes izmaksas tiek atzītas par peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀŠANĀS

Aktīva vērtības samazināšanās notiek, ja tā uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību. Lai noteiktu aktīvu vērtības samazināšanās pazīmes, Latvijas Bankas attiecīgās struktūrvienības regulāri novērtē to Latvijas Bankas aktīvu kvalitāti, kuri nav novērtēti patiesajā vērtībā. Atklājot aktīvu vērtības samazināšanās pazīmes, attiecīgajam aktīvam tiek aplēsta atgūstamā vērtība un, ja atgūstamā vērtība ir mazāka par attiecīgā aktīva uzskaites vērtību, izveidoti atbilstoši uzkrājumi. Šos uzkrājumus atzīst par peļņas un zaudējumu aprēķinā, attiecīgi samazinot aktīva uzskaites vērtību.

LATI APGROZĪBĀ

Latvijas Bankas emitētās un apgrozībā esošās latu banknotes un monētas, izņemot zelta apgrozības monētas un jubilejas un piemiņas monētas, uzrādītas bilances postenī "Lati apgrozībā" to nominālvērtībā. Balances postenis "Lati apgrozībā" atspoguļo Latvijas Bankas saistības pret šo banknošu un monētu turētājiem.

ZELTA APGROZĪBAS MONĒTAS

Latvijas Bankas naudas glabātavās esošās 999. raudzes zelta apgrozības monētas uzrādītas bilances postenī "Pārējie vietējie aktīvi", jo to vērtību nodrošina monētās esošais zelts. Bilancē šīs monētas uzrādītas tajās esošā zelta tirgus vērtībā.

Emitētās zelta apgrozības monētas tiek izslēgtas no bilances posteņa "Pārējie vietējie aktīvi" to emisijas brīdī. Apgrozībā esošās zelta monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to vērtību nodrošina monētās esošais zelts.

JUBILEJAS UN PIEMIŅAS MONĒTAS

Pārdotās jubilejas un piemiņas monētas netiek uzrādītas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo šo monētu atpirkšanas iespējamība ir neliela vai arī tajās esošā dārgmetāla vērtība pārsniedz to atpirkšanas vērtību. Jubilejas un piemiņas monētu pārdošanas ienākumus atzīst par peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti finanšu pārskatos, ja pagātnes notikumu vai darījumu rezultātā Latvijas Bankai radušās juridiskas vai prakses radītas saistības, kuru apjomu iespējams ticami novērtēt un kuru izpildes rezultātā sagaidāma naudas līdzekļu aizplūde no Latvijas Bankas.

NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

Naudas plūsmas pārskatā nauda un tās ekvivalenti ietver ārvalstu konvertējamo valūtu kasē, pieprasījuma noguldījumus un noguldījumus ar sākotnējo termiņu līdz 5 darbadienām ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās.

FINANŠU INSTRUMENTU PEĻŅAS UN ZAUDĒJUMU ATZĪŠANA

Finanšu instrumentu peļņa un zaudējumi atzīti saskaņā ar šādiem principiem:

- a) realizētā peļņa un realizētie zaudējumi atzīti par peļņas un zaudējumu aprēķinā;
- b) nerealizētā peļņa atzīta bilances postenī "Pārvērtēšanas konts";
- c) pārskata gada beigās iepriekš bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" ietvertie nerealizētie zaudējumi atzīti par peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie pārsniedz attiecīgā finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas iepriekš aprēķināto pārvērtēšanas peļņu;
- d) nerealizētie zaudējumi, kas pārskata gada beigās atzīti par peļņas un zaudējumu aprēķinā, nākamajos gados netiek reversēti un ieskaitīti ar attiecīgā finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas nerealizēto peļņu;
- e) nerealizētos zaudējumus, kas aprēķināti finanšu instrumentam, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai, neieskaita ar citam finanšu instrumentam, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai aprēķināto nerealizēto peļņu.

Realizēto un nerealizēto peļņu un zaudējumus aprēķina pēc finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējo izmaksu metodes. Finanšu instrumenta, ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējās izmaksas

samazina vai palielina par nerealizētajiem zaudējumiem, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā.

PROCENTU IENĀKUMI UN IZDEVUMI

Procentu ienākumi un izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Procentu un tamlīdzīgi ienākumi ietver procentus par iegādātajiem vērtspapīriem, noguldījumiem, izsniegtajiem kredītiem, biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem. Procenti par iegādātajiem vērtspapīriem ietver arī prēmiju un diskontu, ko amortizē vērtspapīra termiņa laikā pēc lineārās metodes.

Procentu izdevumi ietver procentus par piesaistītajiem Latvijas valdības, iekšzemes kredītiestāžu un citu finanšu institūciju noguldījumiem, kā arī biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem.

REALIZĒTĀ PEĻŅA VAI ZAUDĒJUMI NO IEGULDĪJUMIEM FINANŠU INSTRUMENTOS

Realizētā peļņa vai zaudējumi no ieguldījumiem finanšu instrumentos atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā finanšu instrumenta atsavināšanas brīdī vai norēķinu brīdī.

Realizētā peļņa vai zaudējumi no ieguldījumiem finanšu instrumentos ietver valūtas maiņas darījumu, parāda vērtspapīru atsavināšanas un atvasināto finanšu instrumentu realizēto peļņu un zaudējumus.

IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ

Dividendes no līdzdalības kapitālā tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā to saņemšanas brīdī.

BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI

Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumi, izņemot zelta apgrozības monētu kalšanas izdevumus, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

PĀRĒJIE IZDEVUMI UN IENĀKUMI

Pārējos bankas darbības izdevumus un ienākumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu. Nomas maksājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā proporcionāli attiecīgā līguma darbības laikam.

4. ZELTS

Zelta rezervju pārmaiņas 2008. un 2007. gadā bija šādas.

	Trojas unces	Tūkst. latu
2006. gada 31. decembrī	248 701	83 668
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	15 462
2007. gada 31. decembrī	248 701	99 130
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	9 866
Tīrās pārmaiņas zelta noguldīšanas un noguldījumu izņemšanas rezultātā	6	2
2008. gada 31. decembrī	248 707	108 998

Latvijas Banka ierobežo zelta rezervju tirgus vērtības svārstību risku, slēdzot valūtas maiņas nākotnes līgumus (sk. arī 37. skaidrojumu).

5. ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvi ārvalstu konvertējamās valūtās galvenokārt ieguldīti augsti likvīdos parāda vērtspapīros.

Ienākumus nesošo parāda vērtspapīru vērtībā ietverti vērtspapīru iegādes brīdī uzkrātie procentu ienākumi un pēc šo vērtspapīru iegādes uzkrātie procentu ienākumi (28 568 tūkst. latu 2008. gada beigās un 24 658 tūkst. latu 2007. gada beigās).

Bilances aktīvu posteņa "Ārvalstu konvertējamās valūtas" sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Ārvalstu valdību, finanšu institūciju un nefinanšu sabiedrību parāda vērtspapīri	1 800 987	2 398 148
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu centrālajās bankās, kredītiestādēs un starptautiskajās institūcijās	661 741	223 530
Termiņnoguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās	19 679	63 564
Ārvalstu valūta kasē	6 286	2 465
Kopā	2 488 693	2 687 707

6. STARPTAUTISKAIS VALŪTAS FONDS

Atbilstoši likumam "Par Latvijas Republikas iestāšanos Starptautiskajā Valūtas fondā" Latvijas Banka pilda SVF depozitārija funkcijas un bez atlīdzības apkalpo SVF kontus, kuros uzskaitīti SVF turējumi dalībvalsts nacionālajā valūtā. SVF turējumi latos ietver Latvijas valdības parādzīmes, kontu Nr. 1, kas tiek izmantots finanšu darījumu veikšanai ar SVF, un kontu Nr. 2, kas tiek izmantots SVF administratīvo izmaksu segšanai un maksājumu saņemšanai.

Latvijas prasības pret SVF ietver SDR un Latvijas kvotu SVF. SDR ir SVF izveidoti starptautiskie rezervju aktīvi, kas tiek izmantoti darījumos starp SVF un tā dalībvalstīm. Kvota SVF atspoguļo attiecīgās valsts dalības apjomu SVF. Latvijas kvota SVF nodrošināta ar tam izsniegto Latvijas valdības parādzīmi un izteikta SDR. Latvijas kvota SVF ir 126 800 tūkst. SDR.

2008. gadā Latvijas Banka mainīja ar SVF saistīto aktīvu un saistību uzrādīšanu tās bilancē. Latvijas kvota SVF un tās nodrošināšanai izsniegtā Latvijas valdības parādzīme izslēgta attiecīgi no ārzemju aktīviem un saistībām un uzrādīta Latvijas valdības finanšu pārskatos. Šis lēmums neietekmēja Latvijas Bankas darbības finanšu rezultātus.

2008. gada beigās Latvijas Bankas bilancē uzrādītās saistības pret SVF veido SVF rīcībā esoši resursi 256 tūkst. latu apjomā (2007. gada beigās – 254 tūkst. latu), kuri izvietoti SVF kontā Nr. 1 un Nr. 2.

Latvijas tīrās prasības pret SVF 2008. gada un 2007. gada beigās bija šādas.

	(tūkst. latu)		(tūkst. SDR)	
	2008	2007	2008	2007
Latvijas kvota SVF	96 875	96 241	126 800	126 800
SVF turējumi latos	-505 850	-96 212	-662 106	-126 762
Latvijas valdības parādzīmes	-505 594	-95 958	-661 772	-126 428
Konts Nr. 1	-242	-241	-317	-317
Konts Nr. 2	-14	-13	-17	-17
SVF aizdevums Latvijai	409 003	-	535 344	-
Rezerves pozīcija SVF	42	42	55	55
Speciālās aizņēmuma tiesības	187	83	245	109
Latvijas tīrās prasības pret SVF	229	125	300	164

Rezerves pozīcija SVF ir starpība starp Latvijas kopējo kvotu SVF un SVF turējumiem latos, neietverot konta Nr. 2 atlikumu un pieskaitot SVF aizdevumu.

Prasības un saistības pret SVF izteiktas latos pēc Latvijas Bankas noteiktā SDR kursa gada beigās.

7. LĪDZDALĪBA EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS KAPITĀLĀ

Līdz ar Latvijas pievienošanos ES Latvijas Banka kļuva par ECB kapitāla daļu turētāju. Latvijas Bankas līdzdalības ECB kapitālā apjoms atbilstoši ECBS un ECB Statūtiem aprēķināts, pamatojoties uz datiem par katras attiecīgās ES valsts iedzīvotāju skaitu un IKP apjomu, un to koriģē ik pēc pieciem gadiem vai agrāk, mainoties ES valstu skaitam.

2008. gada 31. decembrī Latvijas Bankas daļa ECB kapitālā bija 0.2813%, kas atbilst 16 205 tūkst. eiro (11 389 tūkst. latu). Tā kā Latvija neietilpst eiro zonā, ievērojot ECBS un ECB Statūtos noteiktos pārejas noteikumus, Latvijas Banka veikusi minimālo ieguldījumu 1 134 tūkst. eiro (743 tūkst. latu) jeb 7% apjomā no tās kopējās daļas reģistrētajā ECB kapitālā (sk. arī 36. skaidrojumu).

8. LĪDZDALĪBA STARPTAUTISKO NORĒĶINU BANKAS KAPITĀLĀ

2008. gada un 2007. gada beigās Latvijas Bankai piederēja 1 070 SNB akciju, kas veidoja 0.20% no kopējā SNB parakstītā un apmaksātā kapitāla.

Latvijas Bankas īpašumā esošo SNB akciju nominālvērtība noteikta 5 350 tūkst. SDR (katras akcijas nominālvērtība ir 5 tūkst. SDR), kas apmaksāta 1 338 tūkst. SDR jeb 25% apjomā (sk. arī 36. skaidrojumu). Latvijas Bankas bilancē 2008. gada un 2007. gada beigās uzrādīta šo akciju nosacītā iegādes vērtība 1 763 tūkst. latu apjomā (sk. arī 27. skaidrojumu).

9. PĀRĒJIE ĀRZEMJU AKTĪVI

Pārējo ārzemju aktīvu sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi	133 551	16 523
Nākamo periodu izdevumi	392	250
Priekšsamaksa par preču piegādi	–	325
Uzkrātie procenti par noguldījumiem	27	217
Citi pārējie ārzemju aktīvi	41	49
Kopā	134 011	17 364

10. KREDĪTI KREDĪTIESTĀDĒM

2008. gada beigās kredīti iekšzemes kredītiestādēm ietvēra galvenās refinansēšanas operācijas, aizdevuma iespējas uz nakti un citus īstermiņa aizdevumus 639 263 tūkst. latu apjomā (2007. gada beigās – 6 850 tūkst. latu). 2008. gada 4. ceturksnī finanšu sistēmā valdošās spriedzes dēļ starpbanku tirgus darbība bija ierobežota, tāpēc Latvijas Banka izsniedza īstermiņa aizdevumus ievērojami lielākā apjomā nekā 2007. gadā, sniedzot likviditātes atbalstu kredītiestādēm, kurām bija apgrūtināta resursu pieejamība starpbanku tirgū.

Kredīti iekšzemes kredītiestādēm nodrošināti ar valdības vērtspapīriem un privātā sektora parāda vērtspapīriem, kuru patiesā vērtība 2008. gada beigās bija 678 027 tūkst. latu (2007. gada beigās – 6 970 tūkst. latu; sk. arī 2. skaidrojuma sadaļu "Kredītrisks").

11. PAMATLĪDZEKĻI

Pamatlīdzekļu pārmaiņas 2008. un 2007. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	Ēkas, teritorijas labiekār- tošana un zeme	Mēbeles un biroja iekārtas	Naudas apstrādes iekārtas	Transport- līdzekļi	Pārējie pamat- līdzekļi	Kopā
2006. gada 31. decembrī						
Izmaksas	31 245	6 885	4 240	1 113	4 650	48 133
Uzkrātais nolietojums	-3 802	-4 711	-2 393	-731	-3 733	-15 370
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	27 443	2 174	1 847	382	917	32 763
2007. gadā						
Pieaugums	971	478	1 225	47	317	3 038
Atsavinātie pamatlīdzekļi	-	-514	-24	-128	-182	-848
Izmaksu tīrās pārmaiņas	971	-36	1 201	-81	135	2 190
Nolietojums	-1 766	-658	-247	-72	-410	-3 153
Atsavināto pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums	-	513	24	128	181	846
Uzkrātā nolietojuma tīrās pārmaiņas	-1 766	-145	-223	56	-229	-2 307
2007. gada 31. decembrī						
Izmaksas	32 216	6 849	5 441	1 032	4 785	50 323
Uzkrātais nolietojums	-5 568	-4 856	-2 616	-675	-3 962	-17 677
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	26 648	1 993	2 825	357	823	32 646
2008. gadā						
Pieaugums	3 833	361	254	279	564	5 291
Pārklasifikācija	2	-9	9	-1	-1	-
Atsavinātie pamatlīdzekļi	-	-405	-1 061	-23	-234	-1 723
Izmaksu tīrās pārmaiņas	3 835	-53	-798	255	329	3 568
Nolietojums	-1 945	-587	-379	-71	-322	-3 304
Pārklasifikācija	-1	2	-2	1	-	-
Atsavināto pamatlīdzekļu uzkrātais nolietojums	-	400	1 061	23	232	1 716
Uzkrātā nolietojuma tīrās pārmaiņas	-1 946	-185	680	-47	-90	-1 588
2008. gada 31. decembrī						
Izmaksas	36 051	6 796	4 643	1 287	5 114	53 891
Uzkrātais nolietojums	-7 514	-5 041	-1 936	-722	-4 052	-19 265
Atlikusī pamatlīdzekļu vērtība	28 537	1 755	2 707	565	1 062	34 626

Latvijas Bankas īpašumā un valdījumā esošās zemes kopējā kadastrālā vērtība 2008. gada beigās bija 3 171 tūkst. latu (2007. gada beigās – 724 tūkst. latu). Latvijas Bankas bilancē zeme uzrādīta sākotnējo izmaksu vērtībā (2008. gada un 2007. gada beigās – 264 tūkst. latu).

2008. gadā Latvijas Banka iegādājās nekustamo īpašumu – daļu ēkas Rīgā 3 200 tūkst. latu vērtībā, lai nodrošinātu naudas apstrādes funkciju un klientu apkalpošanas zonas paplašināšanu, gatavojoties eiro ieviešanai. Ēkas daļa nodota operatīvajā nomā citai personai līdz 2011. gadam.

12. PĀRĒJIE VIETĒJIE AKTĪVI

Pārējo vietējo aktīvu sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Uzkrātie procenti par kredītiem kredītiestādēm	2 714	5 ¹
Nemateriālie aktīvi	1 001	1 371
Ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi	211	2 ¹
Nodokļu prasības	209	–
Nākamo periodu izdevumi	183	135
Citi pārējie vietējie aktīvi	993	202
Kopā	5 311	1 715

13. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Šo aktīvu pārmaiņas 2008. un 2007. gadā bija šādas.

	(tūkst. latu)	
2006. gada 31. decembrī		
Izmaksas		4 311
Uzkrātā amortizācija		–2 479
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība		1 832
2006. gadā		
Pieaugums		54
Izslēgtie nemateriālie aktīvi		–615
Izmaksu tīrās pārmaiņas		–561
Amortizācija		–475
Izslēgto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija		575
Uzkrātās amortizācijas tīrās pārmaiņas		100
2007. gada 31. decembrī		
Izmaksas		3 750
Uzkrātā amortizācija		–2 379
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība		1 371
2008. gadā		
Pieaugums		55
Izslēgtie nemateriālie aktīvi		–85
Izmaksu tīrās pārmaiņas		–30
Amortizācija		–425
Izslēgto nemateriālo aktīvu uzkrātā amortizācija		85
Uzkrātās amortizācijas tīrās pārmaiņas		–340

¹ 2007. gada finanšu pārskatos ietverti postenī "Citi pārējie vietējie aktīvi".

2008. gada 31. decembrī

Izmaksas	3 720
Uzkrātā amortizācija	-2 719
Atlikusī nemateriālo aktīvu vērtība	1 001

14. ĀRVALSTU KONVERTĒJAMĀS VALŪTAS

Saistības ārvalstu konvertējamās valūtās veido ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*) darījumi un līdzekļi EK kontā, kā arī citas saistības. EK konts tiek izmantots ES valstu budžeta līdzekļu pārdalei (sk. arī 15. skaidrojumu).

Ārvalstu konvertējamo valūtu sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
<i>Repo</i> darījumi	123 953	–
Eiropas Komisijas pieprasījuma noguldījumi	6 230	5 330
Pārējās saistības	1 069	–
Kopā	131 252	5 330

15. CITU STARPTAUTISKO INSTITŪCIJU NOGULDĪJUMI LATOS

Citu starptautisko institūciju noguldījumus latos veido līdzekļi EK kontā norēķiniem latos, kas tiek izmantots Latvijas valdības maksājumu veikšanai ES budžetā (sk. arī 14. skaidrojumu), kā arī saistības pret citām starptautiskajām institūcijām.

Citu starptautisko institūciju noguldījumu latos sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Eiropas Komisijas pieprasījuma noguldījumi	6 273	5 819
Pārējie noguldījumi	230	230
Kopā	6 503	6 049

16. ĀRVALSTU BANKU NOGULDĪJUMI LATOS

Ārvalstu banku noguldījumus latos veido *Sveriges Riksbank* un *Danmarks Nationalbank* īstermiņa noguldījumi, kas radušies, apmainot latos pret eiro valūtas mijmaiņas darījumu ietvaros.

17. PĀRĒJĀS ĀRZEMJU SAISTĪBAS

Pārējo ārzemju saistību sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	16 292	18 874
Uzkrātie izdevumi	304	244
Citas pārējās ārzemju saistības	537	39
Kopā	17 133	19 157

18. LATI APGROZĪBĀ

2008. gada un 2007. gada beigās apgrozībā bija šādas latu (Ls) un santīmu (s) naudas zīmes.

Nominālvērtība	Summa (tūkst. latu)		Skaitis (tūkst.)		Īpatsvars (%)	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Banknotes						
Ls 500	110 872	143 413	222	287	10.9	13.7
Ls 100	145 212	170 275	1 452	1 703	14.3	16.2
Ls 50	73 889	68 481	1 478	1 370	7.3	6.5
Ls 20	485 292	458 353	24 265	22 918	47.7	43.9
Ls 10	73 773	79 128	7 377	7 913	7.2	7.5
Ls 5	70 781	73 922	14 156	14 784	6.9	7.0
Pavisam banknotes	959 819	993 572	x	x	94.3	94.8
Monētas						
Ls 100	405	404	4	4	0	0
Ls 10	145	145	15	14	0	0
Ls 2	8 673	8 811	4 337	4 405	0.9	0.8
Ls 1	28 345	26 997	28 345	26 997	2.8	2.6
50 s	7 744	7 374	15 489	14 747	0.8	0.7
20 s	4 376	4 168	21 881	20 842	0.4	0.4
10 s	2 723	2 596	27 224	25 961	0.3	0.2
5 s	2 082	1 966	41 638	39 329	0.2	0.2
2 s	2 166	1 940	108 294	97 001	0.2	0.2
1 s	1 614	1 500	161 425	149 985	0.1	0.1
Pavisam monētas	58 273	55 901	x	x	5.7	5.2
Pavisam lati apgrozībā	1 018 092	1 049 473	x	x	100.0	100.0

Emitēto 999. raudzes 100 latu zelta apgrozības monētu kopējā nominālvērtība 2008. gada beigās bija 1 988 tūkst. latu (2007. gada beigās – 1 988 tūkst. latu). Šīs apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā", jo to nominālvērtību nodrošina monētās esošais zelts.

2008. gada beigās bija emitētas arī jubilejas un piemiņas monētas ar 1 449 tūkst. latu nominālvērtību (2007. gada beigās – 1 346 tūkst. latu). Šīs monētas nav ietvertas bilances postenī "Lati apgrozībā".

19. KREDĪTIESTĀŽU NOGULDĪJUMI

Kredītiestāžu noguldījumi ietver iekšzemes kredītiestāžu Latvijas Bankā atvērto norēķinu kontu atlikumus, kā arī no šīm finanšu institūcijām pieņemtos noguldījumus uz nakti (noguldījumu iespēja) un termiņnoguldījumus. Minētās kredītiestādes izvieto līdzekļus Latvijas Bankā tās noteikto obligāto rezervju prasību izpildes nodrošināšanai, kā arī starpbanku un klientu maksājumu, Latvijas Bankas monetārās politikas operāciju un citu norēķinu veikšanai Latvijas Bankas maksājumu sistēmās.

Iekšzemes kredītiestāžu noguldījumu sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Norēķinu kontu atlikumi latos	1 071 869	1 407 539
Norēķinu kontu atlikumi eiro	22 426	9 263
Kopā	1 094 295	1 416 802

20. VALDĪBAS NOGULDĪJUMI

Latvijas valdības noguldījumi ietver Latvijas Bankas pieņemtos Latvijas Republikas Valsts kases pieprasījuma noguldījumus un termiņnoguldījumus latos un ārvalstu valūtās, Latvijas Bankai veicot Latvijas valdības finanšu aģenta funkcijas.

Latvijas valdības noguldījumu sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu valūtās	467 188	43 744
Termiņnoguldījumi latos	170 868	75 646
Termiņnoguldījumi ārvalstu valūtās	–	51 851
Kopā	638 056	171 241

21. PĀRĒJĀS VIETĒJĀS SAISTĪBAS

Pārējo vietējo saistību sadalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Nauda ceļā	11 192	498
Uzkrātie izdevumi un tamlīdzīgas saistības	3 148	2 192
Uzkrātie procentu izdevumi	600	728
Ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgtie biržā netirgotie valūtas mijmaiņas līgumi	403	101
Nodokļu saistības	–	170
Citas pārējās vietējās saistības	1 985	610
Kopā	17 328	4 299

22. NODOKĻI

Latvijas Bankas 2008. un 2007. gadā aprēķinātie un samaksātie nodokļi bija šādi.

(tūkst. latu)

	IIN	VSAOI (darba devējs)	VSAOI (darba ņēmējs)	NĪN	PVN	Pārējie nodokļi un nodevas	Kopā
Saistības 2006. gada 31. decembrī	0	7	3	0	35	0	45
2007. gadā							
Aprēķināts	2 631	2 285	886	144	437	2	6 385
Atlikto saistību samazinājums	–	70	–	–	–	–	70
Samaksāts	–2 631	–2 356	–887	–144	–310	–2	–6 330
Saistības 2007. gada 31. decembrī	0	6	2	0	162	0	170
2008. gadā							
Aprēķināts	3 015	3 063	1 065	88	309	1	7 541
Atlikto saistību pieaugums	–	–230	–	–	–	–	–230
Saistību pārrēķins	–	–	–	–	–362	–	–362
Samaksāts	–3 015	–2 839	–1 067	–88	–318	–1	–7 328
Prasības 2008. gada 31. decembrī	0	0	0	0	–209	0	–209

Papildus šajā skaidrojumā uzrādītajiem nodokļu maksājumiem Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu (30% apmērā), t.sk. maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu (2008. gadā – 15 439 tūkst. latu; 2007. gadā – 1 976 tūkst. latu; sk. arī 23. un 33. skaidrojumu). Latvijas Banka nav uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja.

23. KAPITĀLS UN REZERVES

Latvijas Bankas kapitāla un rezervju pārmaiņas 2008. un 2007. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	Pamat- kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārvēr- tēšanas konts	Pārskata gada peļņa	ES dāvi- nājums	Kapitāls un rezerves
2006. gada 31. decembrī	25 000	54 898	16 442	6 586	533	103 459
2007. gadā						
Tīrais pārvērtēšanas rezultāts	x	x	18 071	x	x	18 071
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-1 976	x	-1 976
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	4 610	x	-4 610	x	-
ES dāvinājuma samazinājums	x	x	x	x	-533	-533
Pārskata perioda peļņa	x	x	x	51 464	x	51 464
2007. gada 31. decembrī	25 000	59 508	34 513	51 464	-	170 485
2008. gadā						
Tīrais pārvērtēšanas rezultāts	x	x	33 491	x	x	33 491
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	-15 439	x	-15 439
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	36 025	x	-36 025	x	-
Pārskata perioda peļņa	x	x	x	53 437	x	53 437
2008. gada 31. decembrī	25 000	95 533	68 004	53 437	x	241 974

Latvijas Bankas kapitālu veido pamatkapitāls, rezerves kapitāls un bilances postenis "Pārvērtēšanas konts", kā arī nesadalītā peļņa. Latvijas Banka ar saviem lēmumiem neietekmē pamatkapitāla un rezerves kapitāla veidošanas, kā arī peļņas sadales kārtību, jo tā noteikta likumā "Par Latvijas Banku". Bilances postenis "Pārvērtēšanas konts" ietver finanšu instrumentu pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu. Grāmatvedības politika, kas aprakstīta 3. skaidrojumā, nosaka, ka tikai pēc finanšu instrumenta atsavināšanas realizētā peļņa tiek atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet nerealizētā peļņa – bilances postenī "Pārvērtēšanas konts", jo tas veicina kapitāla saglabāšanu finanšu instrumentu cenu, procentu likmju un valūtas kursu nelabvēlīgu pārmaiņu apstākļos.

Latvijas Bankas kapitāla apjomam nav noteiktas ārējas kapitāla pietiekamības prasības, tomēr tam jābūt atbilstošam, lai veicinātu uzticamību Latvijas Bankas īstenotajai monetārajai politikai un nodrošinātu tās darbību un finansiālo neatkarību, īstenojot likumā "Par Latvijas Banku" noteiktos uzdevumus. Latvijas Banka neierobežo finanšu riskus, ja tas var nonākt pretrunā ar tās īstenotās politikas mērķiem. Monetārās politikas īstenošana, kā arī pakļautība citiem finanšu un darbības riskiem var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas ienākumus vai radīt zaudējumus, kas sedzami no Latvijas Bankas kapitāla.

Latvijas Bankas pamatkapitālu veido valsts piešķirtie līdzekļi un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi. Latvijas Bankas pamatkapitāls sasniedzis likumā "Par Latvijas Banku" noteiktos 25 milj. latu.

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka to, ka Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, piemērojot likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" rezidentiem noteikto nodokļa likmi, un veic maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu 15% apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas. 2008. gada un 2007. gada beigās spēkā esošā Latvijas rezidentiem noteiktā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme bija 15%. Tādējādi valsts ieņēmumos 15 dienu laikā pēc tam, kad Latvijas Bankas padome apstiprinājusi gada pārskatu, ieskaitāmi 30% no Latvijas Bankas pārskata gadā gūtās peļņas.

Pēc minēto atskaitījumu veikšanas Latvijas Bankas peļņas atlikums ieskaitāms rezerves kapitālā. Rezerves kapitāls izveidots iespējamo zaudējumu segšanai.

Bilances posteņa "Pārvērtēšanas konts" pārmaiņas 2008. un 2007. gadā bija šādas.

(tūkst. latu)

	2008	Citas pārmaiņas	Norakstīšana	2007	Citas pārmaiņas	Norakstīšana	Novērtējuma starpība	Klasifikācijas maiņa	2006
Sākotnējais pārvērtēšanas konts	24 067	–	3 352	20 715	–	4 070	203	16 442	x
Atliktais ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	24 018	–	–	24 018	717	–	203	23 098	x
Atliktais biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	–	–	545	–545	–557	278	x	–266	x
Atliktais vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	49	–	2 807	–2 758	–160	3 792	x	–6 390	x
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	3 891	–98	738	3 251	2 893	358	x	–23 098	23 098
Biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	3 263	–3 326	6 408	181	181	–	x	266	–266
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	36 783	–4 524	30 941	10 366	4 862	5 504	x	6 390	–6 390
Kopā	68 004	–7 948	41 439	34 513	7 936	9 932	203	0	16 442

Sākotnējais pārvērtēšanas konts izveidots, ieskaitot tajā pirms grāmatvedības politikas maiņas 2007. gada 1. janvārī uzkrāto pārvērtēšanas rezultātu. Sākotnējā pārvērtēšanas konta atlikuma pārmaiņas 2008. gadā saistītas ar 2006. gada beigās spēkā esošo Latvijas Bankas finanšu instrumentu peļņas vai zaudējumu vai pārvērtēšanas rezultāta atzīšanu 3 352 tūkst. latu apjomā (2007. gadā – 4 070 tūkst. latu). Pārējo posteņu atlikums 2008. gada beigās ietver kopš 2007. gada sākuma aprēķināto attiecīgo finanšu instrumentu pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu (negatīvais pārvērtēšanas rezultāts gada beigās atzīts peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums"; sk. arī 3. skaidrojumu).

24. TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI

Latvijas Bankas tīrie procentu ienākumi 2008. gadā sasniedza 84 526 tūkst. latu (2007. gadā – 68 730 tūkst. latu). Šos ienākumus galvenokārt veidoja ienākumi no ārvalstu valūtas rezervju ieguldījumiem.

Ārzemju operāciju procentu ienākumi bija par 17 817 tūkst. latu lielāki nekā 2007. gadā, savukārt procentu izdevumi bija par 12 332 tūkst. latu mazāki nekā 2007. gadā. Tīro procentu ienākumu pieaugumu galvenokārt nodrošināja procenti par biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem un valūtas mijmaiņas līgumiem, ko Latvijas Banka slēdz valūtas riska ierobežošanas nolūkā, un kuru procentu ienākumu pārsniegumu pār izdevumiem noteica augstākas eiro procentu likmes pār pārējo ārvalstu valūtas rezervēs iekļauto valūtu un zelta procentu likmēm 2008. gadā.

Vietējo operāciju procentu ienākumi 2008. gadā palielinājās par 3 986 tūkst. latu, jo salīdzinājumā ar 2007. gadu pieauga iekšzemes kredītiestādēm izsniegto kredītu apjoms.

Vietējo operāciju procentu izdevumus (54 461 tūkst. latu; 2007. gadā – 36 122 tūkst. latu) galvenokārt veidoja procenti par iekšzemes kredītiestāžu un Latvijas valdības noguldījumiem. Procentu par kredītiestāžu noguldījumiem izdevumi pieauga par 15 166 tūkst. latu, Latvijas Bankai paaugstinot procentu likmi noguldījumu iespējai uz nakti Latvijas Bankā no 2% uz 3%, kā arī pieaugot kredītiestāžu vidējam noguldījumu apjomam. Latvijas Banka noguldījumos piesaistīja arī lielāku Latvijas valdības līdzekļu apjomu nekā 2007. gadā, turklāt palielinājās par šiem noguldījumiem maksāto procentu likmes, tāpēc procentu izdevumi par valdības noguldījumiem 2008. gadā pieauga par 3 168 tūkst. latu.

25. REALIZĒTĀ PEĻŅA VAI ZAUDĒJUMI NO IEGULDĪJUMIEM FINANŠU INSTRUMENTOS

Realizētā peļņa vai zaudējumi no ieguldījumiem finanšu instrumentos ietver valūtas maiņas darījumu realizēto peļņu un zaudējumus, vērtspapīru atsavināšanas peļņu un zaudējumus, kā arī atvasināto finanšu instrumentu realizēto peļņu un zaudējumus.

Valūtas maiņas darījumu peļņas pieaugumu galvenokārt noteica 2008. gada oktobrī, novembrī un decembrī veiktās ārvalstu valūtas intervences 1 027 milj. latu apjomā. Savukārt peļņu no ieguldījumiem finanšu instrumentos nodrošināja ASV un eiro zonas procentu likmju kritums, kas pozitīvi ietekmēja gan ārvalstu vērtspapīru atsavināšanas rezultātu, gan biržā tirgoto procentu likmju nākotnes līgumu rezultātu.

26. FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMS

Atsevišķu vērtspapīru pozīciju, kā arī citu finanšu instrumentu nerealizēto negatīvo pārvērtēšanas rezultātu 2008. gada beigās galvenokārt radīja ar pasaules finanšu tirgus negatīvo attīstību saistītais finanšu instrumentu likviditātes un līdz ar to arī tirgus vērtības kritums. Finanšu instrumentu nerealizētais negatīvais pārvērtēšanas rezultāts atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā kā šo finanšu instrumentu vērtības samazinājums. Savukārt citu finanšu instrumentu, galvenokārt ārvalstu valdību obligāciju, pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Pārvērtēšanas konts" (sk. arī 23. skaidrojumu).

27. IENĀKUMI NO LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ

Ienākumus no līdzdalības kapitālā 206 tūkst. latu (2007. gadā – 216 tūkst. latu) veidoja saņemtās dividendes no līdzdalības SNB kapitālā (sk. arī 8. skaidrojumu).

28. CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI

Citu bankas darbības ienākumu sadalījums 2008. un 2007. gadā bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Jubilejas un piemiņas monētu pārdošanas ienākumi	1 113	776
Naudas un vērtspapīru norēķinu pakalpojumu ienākumi	317	205
Pārējie bankas darbības ienākumi	2 003	209
Kopā	3 433	1 190

29. BANKNOŠU DRUKĀŠANAS UN MONĒTU KALŠANAS IZDEVUMI

Banknošu drukāšanas un monētu kalšanas izdevumu sadalījums 2008. un 2007. gadā bija šāds.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Banknošu drukāšana	1 612	2 191
Apgrozības monētu kalšana	1 612	1 214
Jubilejas un piemiņas monētu kalšana	822	367
Kopā	4 046	3 772

30. DARBA SAMAKSA UN SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS IZDEVUMI

Darba samaksa un sociālās apdrošināšanas izdevumi 2008. un 2007. gadā bija šādi.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Darba samaksa		
Padomes un valdes locekļu darba samaksa	1 470	1 261
Pārējo darbinieku darba samaksa	13 856	11 326
Kopā darba samaksa	15 326	12 587
Sociālās apdrošināšanas izdevumi	3 063	2 284
Kopā darba samaksa un sociālās apdrošināšanas izdevumi	18 389	14 871

To Latvijas Bankas valdes locekļu, kuri vienlaikus ir Latvijas Bankas pārvalžu vadītāji, darba samaksā ietverta arī atlīdzība par šo pienākumu veikšanu.

Darbinieku skaits 2008. un 2007. gadā bija šāds.

	2008	2007
Darbinieku skaits gada beigās		
Padomes un valdes locekļi	14	14
Pārējie darbinieki	630	629
Kopā gada beigās	644	643
Vidējais darbinieku skaits gadā	649	635

31. PĀRĒJIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI

Pārējie bankas darbības izdevumi 2008. un 2007. gadā bija šādi.

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Komunālie pakalpojumi	534	414
Ēku, teritorijas un inventāra uzturēšana	475	447
Personāla profesionālā pilnveide	331	314
Dienesta komandējumi	288	317
Telekomunikāciju pakalpojumi un sistēmu uzturēšana	265	279
Sabiedrības informēšana	251	303
Risku apdrošināšana	250	266
Mazvērtīgā inventāra iegāde	215	178
Transportlīdzekļu nodrošināšana	172	149
Nekustamā īpašuma nodoklis	86	138
Revīzijas, konsultāciju un juridiskie pakalpojumi	47	49
Citi pārējie bankas darbības izdevumi	875	447
Kopā	3 789	3 301

Izdevumi par revīzijas, konsultāciju un juridiskajiem pakalpojumiem ietver arī atlīdzību *KPMG Baltics SIA* par 2008. gada finanšu pārskatu revīziju 28 tūkst. latu apmērā (2007. gadā – 33 tūkst. latu) un iekšējā audita kvalitātes novērtējumu 9 tūkst. latu apmērā.

32. NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

1) Peļņas pirms sadales saskaņošana ar tīro naudas un tās ekvivalentu ieplūdi pamatdarbības rezultātā

	(tūkst. latu)	
	2008	2007
Peļņa pirms sadales	53 437	51 464
Korekcijas nenaudas darījumu rezultātā		
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	3 729	3 628
Zaudējumi no pamatlīdzekļu atsavināšanas	7	2
Finanšu aktīvu un pozīciju vērtības samazinājums	38 087	5 862
Bilances posteņu tīrās pārmaiņas		
Zelta rezervju tīrais pieaugums	-2	-
Speciālo aizņēmumu tiesību tīrais pieaugums	-103	-3
Ārvalstu parāda vērtspapīru un citu ārvalstu ieguldījumu tīrais pieaugums (-)/samazinājums	511 732	-220 942
Kredītu iekšzemes kredītiestādēm tīrais pieaugums	-632 413	-6 850
Pārējo aktīvu tīrais pieaugums	-3 376	-263
Saistību ārvalstu konvertējamās valūtās tīrais pieaugums/samazinājums (-)	125 922	-15 828
Ārvalstu banku un citu starptautisko institūciju noguldījumu latos tīrais pieaugums	247 420	4 288
Apgrozībā esošo latu apjoma tīrais samazinājums	-31 381	-24 378
Iekšzemes kredītiestāžu noguldījumu tīrais pieaugums/samazinājums (-)	-322 507	204 539
Latvijas valdības noguldījumu tīrais pieaugums	466 815	121 423
Citu iekšzemes finanšu institūciju noguldījumu tīrais samazinājums	-3 171	-1 432
Pārējo saistību tīrais pieaugums	13 285	186
Tīrā naudas un tās ekvivalentu ieplūde pamatdarbības rezultātā	467 481	121 696

2) Naudas un tās ekvivalentu atlikumu un pārmaiņu analīze

(gada beigās; tūkst. latu)

	2008	Pārmaiņas	2007	Pārmaiņas	2006
Ārvalstu konvertējamā valūta kasē	6 286	3 821	2 465	2 321	144
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās	661 741	438 211	223 530	107 232	116 298
Termiņnoguldījumi ārvalstu kredītiestādēs un citās ārvalstu finanšu institūcijās ar sākotnējo termiņu līdz 5 darbadienām	19 682	4 870	14 812	7 308	7 504
Kopā nauda un tās ekvivalenti	687 709	446 902	240 807	116 861	123 946

33. DARĪJUMI AR LATVIJAS VALDĪBU

Latvijas Banka, kuras kapitāls pilnībā pieder Latvijas valstij, veic darījumus ar Latvijas Republikas Valsts kasi, darbojoties kā Latvijas valdības finanšu aģents. Šīs funkcijas ietvaros Latvijas Banka apkalpo Latvijas Republikas Valsts kases kontus latos un ārvalstu valūtā, kā arī veic ārvalstu valūtas maiņas darījumus. Īstenojot monetāro politiku, Latvijas Banka veic darījumus vērtspapīru otrreizējā tirgū ar valdības vērtspapīriem. Šo darījumu veikšanā Latvijas Banka nav pakļauta valdības vai tās institūciju lēmumiem un rīkojumiem un ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā.

Darījumos ar Latvijas valdību izmantotās procentu likmes un valūtu kursi tiek noteikti pēc tirgus procentu likmēm un valūtu kursiem. Komisijas maksa par darījumiem ar Latvijas valdību netiek iekasēta.

Latvijas Bankas prasību un saistību pret Latvijas valdību sadalījums un attiecīgās procentu likmes 2008. gada un 2007. gada beigās bija šādas.

	Summa (tūkst. latu)		Ienesīguma likme (%)	
	2008	2007	2008	2007
Saistības/prasības (–)				
Pieprasījuma noguldījumi	467 188	43 744	0.01–2.10	3.22–3.89
Termiņnoguldījumi	170 868	127 497	5.53	3.99–5.81
Nodokļu saistības/prasības (–)	–209	190	x	x
Uzkrātie procentu izdevumi	52	114	x	x
Kopā tīrās saistības	637 899	171 545	x	x

Latvijas Bankas ar Latvijas valdību saistītie ienākumi, izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas iepriekšējā gada peļņas daļa 2008. un 2007. gadā bija šāda (sk. arī 24. skaidrojumu).

(tūkst. latu)

	2008	2007
Izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa		
Procenti par valdības noguldījumiem	14 366	11 198
Aprēķinātie nodokļi	7 541	6 385
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	15 439	1 976
Kopā izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa	37 346	19 559

34. APGRŪTINĀTIE AKTĪVI

2008. gada beigās Latvijas Banka bija apgrūtinājusi vērtspapīrus un citus finanšu instrumentus, kuru tirgus vērtība bija 180 840 tūkst. latu (2007. gada beigās – 7 409 tūkst. latu), lai nodrošinātu vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu (*repo*), biržā tirgoto procentu likmju nākotnes darījumu un citu darījumu veikšanu. Šie finanšu instrumenti iekļauti bilances aktīvu postenī "Ārvalstu konvertējamās valūtas".

35. ĀRPUSBILANCES POSTEŅI

Lai pārvaldītu ar ārvalstu rezervēm saistīto procentu likmju un valūtas risku, Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem, procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju nākotnes līgumiem. Īstenojot monetāro politiku, Latvijas Banka veic arī valūtas mijmaiņas darījumus. Lai pārvaldītu Latvijas valdības līdzekļu valūtas risku, Latvijas Banka ar Latvijas Republikas Valsts kasi veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem.

Latvijas Bankas ārpusbilances posteņu dalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	Līgumvērtība vai nosacītā vērtība		Uzskaites vērtība			
			Aktīvi		Saistības	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	1 468 024	1 814 172	127 451	15 332	7 141	17 782
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumi	28 049	25 510	27	317	72	8
Pārējie procentu likmju mijmaiņas līgumi	248 292	70 280	5 648	874	8 437	1 084
Kopā	x	x	133 126	16 523	15 650	18 874
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	1 329 814	1 710 251	6 276	-6 014	-2 909	188
Ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi						
Valūtas mijmaiņas līgumi	60 403	10 101	211	2	403	101
Kopā	x	x	211	2	403	101
Pārējie darījumi						
Noslēgtie termiņnoguldījumu parastā veida ieguldīšanas un pieņemšanas darījumi	-	4 920	x	x	x	x
Pamatlīdzekļu iegādes līgumsaistības	136	174	x	x	x	x

2008. gada un 2007. gada beigās Latvijas Bankas noslēgto biržā netirgoto līgumu uzskaites vērtība būtiski neatšķirās no šo līgumu patiesās vērtības. Ārpusbilances posteņu uzskaites vērtības salīdzinājums ar to tīro patieso vērtību 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

(tūkst. latu)

	Tīrā patiesā vērtība		Tīrā uzskaites vērtība		Starpība	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	119 326	-2 900	120 310	-2 450	-984	-450
Zelta procentu likmju mijmaiņas līgumi	-45	309	-45	309	0	0
Pārējie procentu likmju mijmaiņas līgumi	-2 789	-210	-2 789	-210	0	0
Kopā	116 492	-2 801	117 476	-2 351	-984	-450
Ar ārvalstu finanšu institūcijām noslēgtie atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	3 367	-6 202	3 367	-6 202	0	0
Ar iekšzemes kredītiestādēm noslēgtie atvasinātie biržā netirgotie līgumi						
Valūtas mijmaiņas līgumi	-173	-98	-192	-99	19	1
Kopā	-173	-98	-192	-99	19	1

36. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS UN APŅEMŠANĀS

2005. gada maijā bankrotējušās AS "Banka Baltija" likvidators komercsabiedrība "BDO Invest Rīga" AS "Banka Baltija" kreditoru vārdā un interesēs Rīgas apgabaltiesā iesniedza prasības pieteikumu pret Latvijas Banku par zaudējumu piedziņu 185.6 milj. latu apjomā. Prasītājs apgalvo, ka Latvijas Banka kā bijusī banku uzraudzības institūcija ir atbildīga par zaudējumiem, kas radušies saistībā ar AS "Banka Baltija" bankrotu 1995. gadā. Latvijas Banka ir pārliecināta, ka prasība ir nepamatota, tāpēc finanšu pārskatos uzkrājumi nav atzīti. Galīgais tiesas lēmums šajā lietā nav gaidāms agrāk kā 2010. gadā.

Latvijas Banka nav apmaksājusi 93% no tās kopējās daļas reģistrētajā ECB kapitālā, kas apmaksājama pēc attiecīga ECB Ģenerālpadomes lēmuma pieņemšanas. 2008. gada beigās neapmaksātā daļa reģistrētajā ECB kapitālā bija 15 070 tūkst. eiro (10 592 tūkst. latu).

Latvijas Bankai piederošo SNB akciju neapmaksātā daļa ir 75% no šo akciju nominālvērtības, kas apmaksājama pēc attiecīga SNB Padomes lēmuma pieņemšanas. 2008. gada beigās šo akciju neapmaksātā daļa bija 4 013 tūkst. SDR (3 230 tūkst. latu).

2008. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi jubilejas un piemiņas monētas ar 1 449 tūkst. latu nominālvērtību (2007. gada beigās – 1 346 tūkst. latu) un zelta apgrozības monētas ar 1 988 tūkst. latu nominālvērtību (2007. gada beigās – 1 988 tūkst. latu). Šīs monētas var apmainīt Latvijas Bankā to nominālvērtībā. Pēc Latvijas Bankas vadības vērtējuma iespējamība, ka Latvijas Bankai nāktos šīs monētas atpirkt no monētu turētājiem, ir neliela, un uzkrājumi nav izveidoti.

37. VALŪTU STRUKTŪRA

Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu valūtu struktūra 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāda.

(tūkst. latu)

	LVL	XDR	USD	EUR	JPY	Zelts	Pārējie	Kopā
2008. gada 31. decembrī								
Ārzemju aktīvi								
Zelts	–	–	–	–	–	108 998	–	108 998
Speciālās aizņēmuma tiesības	–	187	–	–	–	–	–	187
Ārvalstu konvertējamās valūtas	–	–	782 303	1 541 784	160 427	–	4 179	2 488 693
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	–	–	–	743 ¹	–	–	–	743
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	–	1 763 ¹	–	–	–	–	–	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	129 913	–	3 880	86	98	28	6	134 011
Vietējie aktīvi								
Kredīti kredītiestādēm	435 450	–	–	203 813	–	–	–	639 263
Pamatlīdzekļi	34 626	–	–	–	–	–	–	34 626
Pārējie vietējie aktīvi	4 994	–	–	273	–	–	44	5 311
KOPĀ AKTĪVI	604 983	1 950	786 183	1 746 699	160 525	109 026	4 229	3 413 595
Ārzemju saistības								
Ārvalstu konvertējamās valūtas	–	–	6 019	125 233	–	–	–	131 252
Starptautiskais Valūtas fonds	256 ²	–	–	–	–	–	–	256
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	6 503	–	–	–	–	–	–	6 503
Ārvalstu banku noguldījumi latos	247 001	–	–	–	–	–	–	247 001
Pārējās ārzemju saistības	13 475	–	3 171	410	–	41	36	17 133
Lati apgrozībā	1 018 092	–	–	–	–	–	–	1 018 092
Vietējās saistības								
Kredītiestāžu noguldījumi	1 071 869	–	–	22 426	–	–	–	1 094 295
Valdības noguldījumi	170 868	187	978	466 014	9	–	–	638 056
Citu finanšu institūciju noguldījumi	1 685	–	18	2	–	–	–	1 705
Pārējās vietējās saistības	15 512	–	776	1 040	–	–	–	17 328
KOPĀ SAISTĪBAS	2 545 261	187	10 962	615 125	9	41	36	3 171 621

¹ Šie aktīvi bilancē atspoguļoti sākotnējo izmaksu vērtībā, un Latvijas Banka nav pakļauta ar tiem saistītajam valūtas riskam.

² Latvijas Banka pakļauta ar SVF turējumiem latos saistītajam SDR valūtas riskam atbilstoši to pamatā esošo SDR vērtības pārmaiņām pēc SVF noteiktā valūtas kursa.

(tūkst. latu)

	LVL	XDR	USD	EUR	JPY	Zelts	Pārējie	Kopā
Bilances tīrā pozīcija	-1 940 278	1 763	775 221	1 131 574	160 516	108 985	4 193	241 974
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	266 672	-	-776 975	900 383	-158 494	-111 872	-2 430	117 284
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 673 606	1 763	-1 754 2 031 957	2 022	-2 887	1 763	359 258	
Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	x	-256 ¹	-1 754 2 031 214	2 022	-2 887	1 763	2 030 102	
Valūtas riskam pakļautās bilances un ārpusbilances ārvalstu valūtas tīrās pozīcijas struktūra (%)	x	-0.01	-0.09	100.05	0.10	-0.14	0.09	100.00
Neitrālā valūtas struktūra (%)	x	0	0	100.00	0	0	0	100.00
2007. gada 31. decembrī								
KOPĀ AKTĪVI	54 446	1 846	1 288 173	1 145 798	239 104	99 165	19 469	2 848 001
KOPĀ SAISTĪBAS	2 565 167	83	3 299	108 900	6	8	53	2 677 516
Bilances tīrā pozīcija	-2 510 721	1 763	1 284 874	1 036 898	239 098	99 157	19 416	170 485
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	10 002	-	-1 284 008	1 622 463	-236 783	-98 893	-15 231	-2 450
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-2 500 719	1 763	866 2 659 361	2 315	264	4 185	168 035	
Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	x	-215	866 2 658 618	2 315	264	4 185	2 666 033	
Valūtas riskam pakļautās bilances un ārpusbilances ārvalstu valūtas tīrās pozīcijas struktūra (%)	x	-0.01	0.03	99.72	0.09	0.01	0.16	100.00
Neitrālā valūtas struktūra (%)	x	0	0	100.00	0	0	0	100.00

¹ Valūtas riskam pakļautā bilances un ārpusbilances aktīvu tīrā XDR pozīcija ietver saistības pret SVF (256 tūkst. latu) un neietver līdzdalību SNB kapitālā (1 763 tūkst. latu).

38. PROCENTU LIKMJU MAIŅAS TERMIŅŠ UN SEKOŠANAS NOVIRZE

Tabulā atspoguļota Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu pakļautība procentu likmju pārmaiņām. Tajā iekļautie posteņi uzrādīti to uzskaites vērtībā, izņemot ārpusbilances posteņos iekļautos biržā tirgotos procentu likmju nākotnes līgumus, kas uzrādīti to nosacītajā vērtībā. Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņi klasificēti pēc pārskata gada 31. decembrim tuvākā – procentu likmju maiņas vai atlikušā līguma termiņa – datuma.

(tūkst. latu)

	Procentu likmju maiņai pakļauti					Bez procentiem	Kopā
	Līdz 3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.	1–3 gadi	Ilgāk par 3 gadiem		
2008. gada 31. decembrī							
Ārzemju aktīvi							
Zelts	–	–	–	–	–	108 998	108 998
Speciālās aizņēmuma tiesības	187	–	–	–	–	–	187
Ārvalstu konvertējamās valūtas	901 594	81 187	122 809	864 863	508 813	9 427	2 488 693
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	–	–	–	–	–	743	743
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	–	–	–	–	–	1 763	1 763
Pārējie ārzemju aktīvi	2 550	–	–	–	–	131 461	134 011
Vietējie aktīvi							
Kredīti kredītiestādēm	639 263	–	–	–	–	–	639 263
Pamatlīdzekļi	–	–	–	–	–	34 626	34 626
Pārējie vietējie aktīvi	2 714	–	–	–	–	2 597	5 311
KOPĀ AKTĪVI	1 546 308	81 187	122 809	864 863	508 813	289 615	3 413 595
Ārzemju saistības							
Ārvalstu konvertējamās valūtas	123 953	–	–	–	–	7 299	131 252
Starptautiskais Valūtas fonds	–	–	–	–	–	256	256
Citu starptautisko institūciju noguldījumi latos	–	–	–	–	–	6 503	6 503
Ārvalstu banku noguldījumi latos	–	–	–	–	–	247 001	247 001
Pārējās ārzemju saistības	2 326	–	–	–	–	14 807	17 133
Lati apgrozībā	–	–	–	–	–	1 018 092	1 018 092
Vietējās saistības							
Kredītiestāžu noguldījumi	1 071 869	–	–	–	–	22 426	1 094 295
Valdības noguldījumi	638 055	–	–	–	–	1	638 056
Citu finanšu institūciju noguldījumi	1 006	–	–	–	–	699	1 705
Pārējās vietējās saistības	600	–	–	–	–	16 728	17 328
KOPĀ SAISTĪBAS	1 837 809	–	–	–	–	1 333 812	3 171 621

(tūkst. latu)

	Procentu likmju maiņai pakļauti					Bez procentiem	Kopā
	Līdz 3 mēn.	3–6 mēn.	6–12 mēn.	1–3 gadi	Ilgāk par 3 gadiem		
Bilances tīrā pozīcija	-291 501	81 187	122 809	864 863	508 813	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	1 868 363	2 559	-	1 383 681	5 174	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	2 941 077	-	11 069	4 094	186 253	x	x
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 364 215	83 746	111 740	2 244 450	327 734	x	x
2007. gada 31. decembrī							
KOPĀ AKTĪVI	1 026 297	76 252	318 624	726 027	592 211	108 590	2 848 001
KOPĀ SAISTĪBAS	1 583 293	-	-	-	-	1 094 223	2 677 516
Bilances tīrā pozīcija	-556 996	76 252	318 624	726 027	592 211	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu aktīvi	2 009 520		75 315	1 533 964	10 828	x	x
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	3 445 667	59 165	38 159	19 844	69 242	x	x
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	-1 993 143	17 087	355 780	2 240 147	533 797	x	x

Ārvalstu valūtas rezervju portfeļu, izņemot zelta rezervju portfeli un piesaistīto rezervju portfeļus, pakļautību kopējam tirgus riskam un kredīriskam var raksturot ar sekošanas novirzi, ko mēra kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmās gada ienesīgumu starpības standartnovirzi. Ārvalstu valūtas rezervju, izņemot zelta rezervju un piesaistīto rezervju portfeļus, neitrālais portfelis piesaistīts eiro zonas valstu, ASV un Japānas valdības 1–3 gadu vērtspapīru svērtajam indeksam, kas izteikts eiro, novēršot valūtas risku.

2008. un 2007. gadā Latvijas Bankas ārvalstu valūtas rezervju portfeļu, izņemot zelta rezervju portfeli un piesaistīto rezervju portfeļus, vidējā svērtā sekošanas novirze bija attiecīgi 50 bāzes punktu un 28 bāzes punkti, un gada laikā tā bija šādos bāzes punktu intervālos.

Sekošanas novirze (bāzes punktos)	Darbadienu skaits	
	2008	2007
10–20	7	48
20–30	52	91
30–40	9	79
40–50	26	25
50–60	88	5
60–70	40	-
70–85	25	-
Kopā	247	248

39. LIKVIDITĀTES STRUKTŪRA

Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāda.

	2008		2007		(tūkst. latu)	
	Līdz 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā	Līdz 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā
Aktīvi						
Ārzemju aktīvi	2 731 466	2 929	2 734 395	2 803 659	3 131	2 806 790
Vietējie aktīvi	643 135	36 065	679 200	6 980	34 231	41 211
KOPĀ AKTĪVI	3 374 601	38 994	3 413 595	2 810 639	37 362	2 848 001
Saistības						
Ārzemju saistības	402 112	33	402 145	30 786	39	30 825
Lati apgrozībā	–	1 018 092	1 018 092	–	1 049 473	1 049 473
Vietējās saistības	1 750 741	643	1 751 384	1 597 218	–	1 597 218
KOPĀ SAISTĪBAS	2 152 853	1 018 768	3 171 621	1 628 004	1 049 512	2 677 516
Bilances firā pozīcija	1 221 748	–979 774	x	1 182 635	–1 012 150	x

40. AKTĪVI SEKTORU DALĪJUMĀ

Latvijas Bankas aktīvu sektoru dalījums 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2008	2007	2008	2007
Prasības				
Ārvalstu centrālās valdības un citas valsts institūcijas	1 148 514	1 318 772	33.6	46.3
Ārvalstu vietējās valdības	79 057	19 992	2.3	0.7
Ārvalstu centrālās bankas un kredītiestādes	1 149 663	882 651	33.7	31.0
Citas ārvalstu finanšu institūcijas	365 159	517 398	10.7	18.2
Ārvalstu nefinanšu sabiedrības	9 967	33 683	0.3	1.2
Starptautiskās institūcijas	42 674	34 280	1.3	1.2
Latvijas centrālā valdība	589 843	6 893	17.3	0.2
Iekšzemes kredītiestādes	836	40	0	0
Neklasificēti aktīvi	27 882	34 292	0.8	1.2
Kopā	3 413 595	2 848 001	100.0	100.0

Lai analizētu kredītrisku, ar vērtspapīru ķīlu nodrošinātie kredīti iekšzemes kredītiestādēm skaidrojumā uzrādīti saskaņā ar šo vērtspapīru emitenta piederību attiecīgajam sektoram.

41. ĀRZEMJU AKTĪVU DALĪJUMS PĒC TO ATRAŠANĀS VAI DARĪJUMA PARTNERU REZIDENCES VIETAS

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc to atrašanās vai darījuma partneru rezidences vietas 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
	2008	2007	2008	2007
Eiropa zona	1 415 730	1 027 351	51.8	36.6
Pārējās ES valstis	378 361	353 419	13.8	12.6
ASV	579 994	849 142	21.2	30.3
Japāna	175 362	256 734	6.4	9.1
Pārējās valstis	142 274	285 865	5.2	10.2
Starptautiskās institūcijas	42 674	34 279	1.6	1.2
Kopā	2 734 395	2 806 790	100.0	100.0

42. AKTĪVI KREDĪTREITINGU DALĪJUMĀ

Latvijas Bankas aktīvu dalījums pēc darījuma partneru kredītreitingiem 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	Kredīt-reitings	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2008	2007	2008	2007
ĀRZEMJU AKTĪVI					
Zelts	AAA	108 998	25 754	3.2	0.9
	AA	–	73 376	0	2.6
Speciālās aizņēmuma tiesības	AAA	187	83	0	0
Ārvalstu parāda vērtspapīri	AAA	1 310 234	1 526 129	38.4	53.6
	AA+	123 443	115 141	3.6	4.0
	AA	19 019	208 368	0.6	7.3
	AA–	199 854	183 680	5.9	6.4
	A+	64 241	304 369	1.9	10.7
	A	62 777	57 656	1.8	2.0
	A–	1 366	2 169	0	0.1
	BBB	12 766	–	0.4	–
	BBB–	–	316	–	0
	BB	7 287	–	0.2	
	B	–	320	–	0
Noguldījumi ārvalstu finanšu institūcijās	AAA	589 371	183 401	17.3	6.5
	AA+	1 353	1 586	0	0.1
	AA	14 122	26 009	0.4	0.9
	AA–	46 945	11 995	1.4	0.4
	A+	–	53 208	–	1.9
	A	29 629	3 669	0.9	0.1
	A–	–	7 226	–	0.3
Ārvalstu valūta kasē	AAA	6 286	2 465	0.2	0.1
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	AAA	743	743	0	0
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	AAA	1 763	1 763	0.1	0.1
Atvasinātie finanšu instrumenti	AAA	11 139	591	0.3	0
	AA	9 395	3 345	0.3	0.1
	AA–	57 112	7 969	1.6	0.3
	A+	31 698	3 921	0.9	0.2
	A	20 732	697	0.6	0
	A–	3 475	–	0.1	–
Uzkrātie procentu ienākumi	Dažādi	27	217	0	0
Pārējie ārzemju aktīvi	Dažādi	443	624	0	0
VIETĒJIE AKTĪVI					
Kredīti kredītiestādēm	Dažādi	639 263	6 850	18.7	0.2
Pārējie	Dažādi	39 937	34 361	1.2	1.2
KOPĀ		3 413 595	2 848 001	100.0	100.0

Latvijas Bankas ārzemju aktīvu dalījums pēc darījuma partneru kredītreitingu pamatkategorijām 2008. gada un 2007. gada beigās bija šāds.

	Kredītreitinga grupa	Summa (tūkst. latu)		Īpatsvars (%)	
		2008	2007	2008	2007
Ārzemju aktīvi	AAA	2 028 722	1 740 929	74.2	62.1
	AA	471 242	631 469	17.2	22.5
	A	213 918	432 915	7.8	15.4
	BBB	12 766	316	0.5	0
	BB	7 287	–	0.3	–
	B	–	320	–	0
	Dažādi	460	841	0	0
Kopā		2 734 395	2 806 790	100.0	100.0

Tabulās atspoguļots Latvijas Bankas aktīvu dalījums gada beigās pēc darījuma partneru kredītreitingiem, pamatojoties uz *Standard & Poor's* vai līdzvērtīgu citas starptautiskas kredītreitingu aģentūras piešķirtu novērtējumu. "AAA" ir visaugstākais iespējamais ilgtermiņa kredīspējas novērtējums, kas liecina, ka darījuma partnera finansiālais stāvoklis ir izcils un tas pārliecinoši spēj izpildīt savas finanšu saistības. Novērtējums "AA" raksturo darījuma partnera ilgtermiņa kredīspēju kā ļoti labu, bet "A" – kā labu. Ilgtermiņa kredīspējas novērtējumiem, kas mazāki par "AAA", pievienotās atzīmes "+" un "-" norāda attiecīgā novērtējuma vietu starptautiskās kredītreitingu aģentūras novērtējuma pamatkategorijā.

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

ZIŅOJUMS PAR FINANŠU PĀRSKATIEM

Esam veikuši pievienoto Latvijas Bankas (turpmāk "Banka") finanšu pārskatu no 3. līdz 40. lapai revīziju. Revidētie finanšu pārskati ietver bilanci 2008. gada 31. decembrī un peļņas un zaudējumu aprēķinu, kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskatu un naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2008. gada 31. decembrī, kā arī nozīmīgāko grāmatvedības principu kopsavilkumu un citus finanšu pārskatu paskaidrojumus.

Vadības atbildība par finanšu pārskatiem

Vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un likumu "Par Latvijas Banku". Vadības atbildība ietver tādas iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu, ieviešanu un uzturēšanu, kas nodrošina finanšu pārskatu, kuri nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu, atbilstošas grāmatvedības politikas izvēli un piemērošanu, kā arī pastāvošajiem apstākļiem piemērotu grāmatvedības aplēšu sagatavošanu.

Revidentu atbildība

Mēs esam atbildīgi par revidentu atzinuma sniegšanu par šiem finanšu pārskatiem, pamatojoties uz veikto revīziju. Revīzija tika veikta saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem. Šie standarti nosaka, ka mums ir jāievēro spēkā esošās ētikas prasības un revīzija jāplāno un jāveic tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību, ka finanšu pārskatos nav būtisku neatbilstību.

Revīzijas laikā tiek veiktas procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par finanšu pārskatos uzrādītajām summām un skaidrojumiem. Piemēroto procedūru izvēle ir atkarīga no mūsu profesionāla vērtējuma, ieskaitot risku novērtējumu attiecībā uz būtisku neatbilstību finanšu pārskatos, kas var pastāvēt krāpšanās vai kļūdu dēļ. Veicot šo risku novērtējumu, mēs apsveram iekšējās kontroles, kas saistītas ar Bankas finanšu pārskatu sagatavošanu un informācijas patiesu uzrādīšanu, ar mērķi piemērot pastāvošajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis lai sniegtu atzinumu par Bankas iekšējās kontroles efektivitāti. Revīzija ietver arī pielietoto grāmatvedības principu un vadības izdarīto grāmatvedības aplēšu pamatotības, kā arī finanšu pārskatos sniegtās informācijas izvērtējumu.

Mēs uzskatām, ka iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Atzinums

Mūsaprāt, finanšu pārskati sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Bankas finansiālo stāvokli 2008. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2008. gada 31. decembrī, saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un likumu "Par Latvijas Banku".

KPMG Baltics SIA
Licence Nr. 55

Stephen Young
Valdes priekšsēdētājs
Rīgā, Latvijā
2009. gada 26. februārī

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Inguna Sudraba
Valsts kontroliere
Rīgā, Latvijā
2009. gada 26. februārī